

YEREL YÖNETİMLERDE TOPLUMSAL EŞİTLİK BİRİMLERİ: ŞİŞLİ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

VAKA ANALİZİ

S İ V İ L
T O P L U M
İ Z L E M E
R A P O R U
2015 - 2016

Toplumsal Eşitlik Birimleri dezavantajlı grupların hizmetlerden ve kaynaklardan eşit şekilde yararlanmasının sağlanması, yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine vatandaş katılımının artırılması ve geliştirilmesi için sosyal dışlanma ve ayrımcılığı önlemek ile cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Toplumsal Eşitlik Birimleri'nin yürüttüğü çalışmalar STK'lar ve yerel yönetimler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve Kamu-STK işbirliklerinin teşvik edilmesi açısından önem taşımaktadır.

Türkiye'de yerel düzeyde Toplumsal Eşitlik Birimleri'nin kurulmasını zorunlu kılan bir mevzuat, yasal bağlayıcılığı olan herhangi bir mekanizma ya da konuyla ilgili olarak geliştirilmiş bütüncül ve somut bir kamu politikası bulunmamaktadır. Buna karşın, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yerelde çeşitli mekanizmaların desteklenmesi sürecinde çeşitli belediyelerin kendi girişimleri ile Toplumsal Eşitlik Birimleri kurulmuş ve faaliyetleri desteklenerek bu alanda olumlu gelişmeler kaydedilmiştir.

Türkiye'nin taraf olduğu *Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Engellenmesi Sözleşmesi (CEDAW)*¹ gibi uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülükler ve bu yönde reform sürecinin izlenmesi ile ilgili sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen çalışmalar toplumsal cinsiyet eşitliği konusunun daha etkili bir gündem maddesi oluşturmasına katkı sağlamıştır. Bu kapsamda, geçtiğimiz on yıl içerisinde gerçekleşen yasal reformlar

ile yürütme mekanizmasında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü(KSGM)², yasama mekanizmasında ise Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulmuştur.

Geçtiğimiz dönemde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi için ulusal düzeyde kurulan mekanizmaların yerel ölçekteki araçlarla desteklenmesi yönünde de çeşitli adımlar atılmıştır. Birleşmiş Milletler'in desteklediği ve 2006 yılından beri yürütülmekte olan "Kadın Dostu Kentler Projesi"³ kapsamında, yerel yönetimlerin planlama ve programlama süreçlerine toplumsal cinsiyet eşitliği prensibinin yerleştirilmesi ve yerel yönetimler ile kadın kuruluşları arasındaki işbirliği fırsatlarının artırılması amacıyla çeşitli eşitlik mekanizmaları önerilmiştir. İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan 19 Şubat 2010 tarih ve 2010/10 sayılı Genelge⁴ ile bu proje kapsamında altı pilot ilde - İzmir, Kars, Nevşehir, Şanlıurfa, Trabzon ve Van- yürütülen çalışmalardan yararlanılması, kadın ve kız çocuklarının insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması tavsiye edilmiştir. Bu doğrultuda, Eşitlik Birimleri çalışmalarının, İl Özel İdaresi ve il dahilindeki Kaymakamlıklar ve Belediye Başkanlıklarına duyurularak uygulanmasının sağlanması ve yapılan çalışmaların Türkiye genelinde yaygınlaştırılması bu genelge ile desteklenmiştir. Bu yönde olumlu bir gelişme olarak, yerel düzeydeki eşitsizliğin giderilmesi, özel destek mekanizmalarının ve hizmet sunum modellerinin oluşturulmasının

² *Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun*. 2004. Türkiye Büyük Millet Meclisi. Erişim Tarihi: 27 Haziran 2016. <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5251.html>

³ Kadın Dostu Kentler Projesi hakkında detaylı bilgi için: www.kadindostukentler.org

⁴ *Kadınların ve Kız Çocuklarının İnsan Hakları*. 2010. İçişleri Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı. Erişim Tarihi: 27 Haziran 2016. www.kadindostukentler.org/content/docs/genelge-2010-10-kadınların-ve-kız-cocuklarının-insan-hakları.pdf

¹ *Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi*. UNICEF. Erişim Tarihi: 27 Haziran 2016. www.unicef.org/turkey/pdf/_gii8.pdf

desteklenmesi için öncelikli olarak Kadın Dostu Kentler Projesi'ne dahil olan çeşitli belediyeler bünyesinde eşitlik birimleri kurulmuştur. Bu gelişmeyi takiben, yerel yönetimlerde Toplumsal Eşitlik Birimleri adıyla bu tür kurumlar yaygınlaşmaya başlamıştır.

EŞİTLİK BİRİMİ BULUNAN BELEDİYELER:⁵

- Adıyaman Belediyesi
- Akdeniz Belediyesi (Mersin)*
- Antalya Büyükşehir Belediyesi
- Beşiktaş Belediyesi (İstanbul)
- Beylikdüzü Belediyesi (İstanbul)*
- Çankaya Belediyesi (Ankara)
- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
- Eskişehir Büyükşehir Belediyesi
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi,
- İzmir Büyükşehir Belediyesi
- Kadıköy Belediyesi (İstanbul)
- Karabağlar Belediyesi (İzmir)
- Kars Büyükşehir Belediyesi
- Nilüfer Belediyesi (Bursa)
- Muratpaşa Belediyesi (Antalya)
- Odunpazarı Belediyesi (Eskişehir)
- Şişli Belediyesi (İstanbul)

* 2016 yılı içinde kurulması bekleniyor.

ŞİŞLİ BELEDİYESİ TOPLUMSAL EŞİTLİK BİRİMİ

Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi, 6 Eylül 2015'te hayatını kaybeden LGBTİ aktivisti ve Şişli Belediye Başkanı Danışmanı Boysan Yakar öncülüğünde Belediye Başkanı Hayri İnönü tarafından Ekim 2015'te kurulmuştur. Eşitlik Birimi'nin öncelikli çalışma alanının toplumsal cinsiyet eşitliği olacağını belirten İnönü, yaptığı açılış konuşmasında birimin katılımcı ve sosyal belediyecilik açısından öncü bir adım olduğunun altını çizmiştir. Bianet'ten Çiçek Tahaoğlu'nun haberine göre, aynı konuşmada Eşitlik Birimi'nin öncelikli çalışmaları aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:⁶

- Ekonomik, sosyal ve kültürel ayrımcılıklara maruz bırakılan kadın, çocuk, genç, yaşlı, engelli, azınlık, LGBTİ bireyler, göçmenler, mülteciler ve sığınmacılara yönelik belediye politikaları geliştirmek,
- Katılımcı belediyecilik çerçevesinde bu grupların daha iyi hizmet almasını ve karar alma organlarında etkili olmalarını sağlamak.
- Hizmetlerin çeşitlenerek şekillenmesini sağlamak ve toplumsal eşitsizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar yapmak.

Toplumsal Eşitlik Birimi'nin kuruluş aşamasında, Kadın Dostu Kentler Projesi kapsamında kurulan diğer eşitlik birimlerinin deneyimlerinden faydalanılmış ve Yerel Eşitlik Eylem Planları yol gösterici olmuştur. Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi, çoklu ayrımcılıkları gözetecek bir yapı ve politikalar oluşturmak hedefi ile görev tanımı yapılırken kadın, erkek, çocuk, genç, yaşlı, engelli, azınlık ve LGBTİ olarak sekiz ayrı dezavantajlı grup belirlemiştir. Belediyenin 2015-2019 yıllarını

⁵ Eşitlik Birimleri Çalıştayı Sonuç Bildirgesi. 2016. Şişli Belediyesi Eşitlik Birimi. Erişim Tarihi: 27 Haziran 2016.
www.kadikoyakademi.org/wp-content/uploads/2016/04/Sisli-Belediyesi-Esitlik-Birimleri-Calistayi-Sonuc-Bildirgesi.pdf

⁶ Şişli'de Eşitlik Birimi Kuruldu. 23 Ekim 2015. Bianet. Erişim Tarihi: 27 Haziran 2016.
http://bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/168592-sisli-de-esitlik-birimi-kuruldu

kapsayan Stratejik Planı'nda⁷ etnik, dini ve/veya cinsiyet kimliği ve yönelimi nedeniyle ayrımcılığa uğrayan yurttaşların katılımcılığını artırmak ve her türlü ayrımcılığa karşı kent politikaları geliştirilmesi de bir hedef olarak yer almıştır.

Toplumsal Eşitlik Birimleri'nin Belediye şemasındaki yeri, bağlı oldukları müdürlükler ve hatta isimleri farklılık göstermektedir. Eşitlik Birimleri genellikle Sosyal Yardım veya Sosyal Hizmet Müdürlükleri altında konumlandırılmaktadır. Bu birimlerin Kadın Politikaları, Strateji, Özel Kalem, Başkanlık, Genel Sekreterlik veya Dış İlişkiler Müdürlüğü altında faaliyet gösterdiği örnekler de rastlanmaktadır. Toplumsal eşitlik birimlerinin Sosyal Yardım veya Sosyal Hizmet Müdürlükleri'ne bağlı olduğu örneklerde, birimlerin asıl sorumluluğu hizmet sağlamak olarak algılanmaktadır. Belediyelerin farklı birimlerinde de yaygın olan bu tür bir yaklaşım birimlerin öncelikli rollerinden biri olan katılımcı ve eşitlikçi politika geliştirme süreçlerinin yaygınlaştırılması alanında yapılacak çalışmaları zayıflatmakta ya da öncelik olarak belirlenebilmesini zorlaştırmaktadır.

Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi kuruluş aşamasında Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü altında faaliyete göstermeye başlamış, ancak birimin görev ve sorumluluklarına ilişkin yapılan yeniden yapılandırma sonrasında Özel Kalem Müdürlüğü'ne bağlanmıştır. Vaka analizi için görüştüğümüz Toplumsal Eşitlik Birimi Uzmanı Zelal Yalçın, sivil toplum alanında görülen hizmet ve hak temelli çalışma ayrımının yerel yönetimler açısından da geçerli olduğuna dikkat çekmiştir. Eşitlik Birimleri'nin görev tanımı ve çalışmalarının yardımlaşma ve dayanışma açısından sorumlulukları olan Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü ile birebir uyumlu olmadığını belirten Yalçın, eşitlik

birimlerinin farklı müdürlüklerle işbirliği içinde strateji, politika öneren ve izleme ve raporlamasını yapan bir müdürlük olarak konumlandırılmasının daha doğru olacağını belirtmiştir. Eşitlik birimleri belediyelerin kurumsal yapısı içerisinde farklı müdürlükler altında faaliyet gösterebilirler de, birimin etkisinin artırılması için asıl önemli olanın sunulan yaklaşım ve politikalarının tüm müdürlükler tarafından benimsenmesi ve yapılan çalışmaların tamamında uygulanması olduğu vurgulanmıştır.

Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi uzmanları Zelal Yalçın ve Elif Avcı'ya göre, Eşitlik Birimleri'nin kurulması ve etkin şekilde faaliyet gösterebilmesinde Belediye Başkanı'nın vizyonu ve belediyenin ilgili biriminde çalışanların bu alandaki uzmanlık ve yaklaşımları önemli rol oynamaktadır. Bununla birlikte, Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi'nin kuruluşundan bu yana görev alan kişilerin eşitsizliklerle mücadelede yer alan aktivistlerden oluşmasının da sürece önemli bir katkı sağladığı düşünülmektedir. Diğer bir deyişle, eşitlik birimlerinin daha etkili şekilde çalışabilmeleri için katılımcı belediyecilik vizyonuna sahip ve yerel yönetimlerdeki mekanizmaların tanıyan bir yönetim anlayışı ile eşitsizliklerle mücadelede farklı şekillerde rol almış, savunuculuk deneyimi olan kişilerin bir araya gelmesi gerekmektedir.

Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi'nin hedefleri arasında eşitlik anlayışının bütüncül bir bakış açısı ile ele alınması ve belediyenin tüm müdürlük ve birimlerinin eşgüdümlü şekilde hareket etmesini sağlamak yer almaktadır. Toplumsal Eşitlik Birimi uzmanları Zelal Yalçın ve Elif Avcı bu hedefe ulaşmak için eşitlik anlayışının belediyenin tüm birim ve çalışmalarına yaygınlaştırılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu amaçla, müdürlüklerin çalışma alanları ve üretilen hizmetleri dikkate alan eşitlik hedeflerinin belirlenmesi ve belediye çalışanlarına yönelik olarak farkındalık eğitimlerinin düzenlenmesinin planlandığı belirtilmiştir. Yerel yönetimler özelinde

⁷ 2015-2019 Stratejik Plan. Şişli Belediyesi. 2014. Erişim Tarihi: 27 Haziran 2016. www.sisli.bel.tr/uploads/files/2016/6/Stratejik%20Plan%202015-2019.pdf

eşitliğin kapsamının daha iyi anlaşılması ve bu konuda atılacak adımların belediyenin farklı birimleri tarafından da benimsenmesi için bahsi geçen eğitimlerde birimlere özel içeriklerin oluşturulacağı belirtilmiştir. Örneğin, sokak, park ve kaldırımların düzenlenmesini gerçekleştiren müdürlüklere pusetli ebeveynler veya engellilerin erişilebilirliği anlatılırken; Sağlık İşleri Müdürlüğüne ise LGBTİ bireylerin karşılaştığı ayrımcılıkların giderilmesi yönünde eğitim ve faaliyetler yapılması planlanmaktadır.

STK'LAR İLE İLİŞKİLER VE KATILIMCILIK

Toplumsal Eşitlik Birimleri'nin çalışmalarının amacı belediye hizmetlerinden toplumun dezavantajlı kesimlerinin daha eşit şekilde faydalanmalarını destekleyerek, kentliler ve STK'ların yerel yönetimler ile ilişki ve işbirliklerini geliştirmektir. Bu sebeple, Eşitlik Birimleri yerel düzeyde Kamu-STK işbirliklerinin gelişmesi açısından önemli role sahiptir. Şişli Belediyesi Eşitlik Birimi'nden Zelal Yalçın, Şişli örneğinde Toplumsal Eşitlik Birimi'nin çalışmaları ile Belediye ve STK'lar arasında işbirliğinin ve paydaşlar arasındaki güven ilişkisinin güçlendiğini aktarmıştır.

Şişli Belediyesi'nin 2015-2019 yılları için hazırladığı Stratejik Plan'ın "Katılımcılık ve Sivil Toplum ile İlişkiler" başlıklı kısmında aşağıdaki hedefler öngörülmüştür:⁸

1. Sivil toplum örgütleri ile birlikte ayrımcılıkla etkin bir biçimde mücadele edilecektir.
2. Ayrımcılığa karşı panel, konferans gibi etkinlikler düzenlenecektir.
3. Erişilebilirlik komisyonu oluşturulacaktır.
4. Belediye hizmetlerinin yürütümünde mevcut teşkilat yapısı katılımcılık ilkesinin gereklerine uygun hale getirilecektir.

5. Kamu görevlilerinin ulusal ve uluslararası hukuktan kaynaklanan ve çalışma yaşamına ilişkin hak ve özgürlükleri hayata geçirilecektir.

STK'larla ilişkilerin ve katılımcılık konusunun Belediye'nin Stratejik Plan belgesinde yer alması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Ancak, stratejik planda katılımcılığın yalnızca hizmetlerin yürütülmesi boyutunda ele alınması ve karar alma süreçlerini içermemesi önemli bir eksiklik olarak gözükmemektedir. Belgede karar alma süreçlerinde katılımcılığa dair özel bir hedef bulunmasa da, Şişli Belediyesi Eşitlik Birimi karar alma süreçlerinde katılımcılığı artırmak için çeşitli adımlar atmaktadır. Eşitlik Birimi Danışma Kurulu bu adımlardan bir tanesidir. Eşitlik Birimi Danışma Kurulu, birimin çalışmalarını desteklemek, daha geniş katılımlı kararlar almak ve belirlenen sekiz ayrı dezavantajlı grup özelinde, sosyal politika, bütçeleme ve katılım açısından uzmanlığı olan kişiler ile beraber çalışmak amacı ile davet usulü gerçekleştirilmiştir. Danışma Kurulu'nun mevcut yapısında sivil toplum temsilcileri, akademisyenler ve uzmanlar yer almaktadır. Danışma Kurulu'nun ana sorumluluğu, Yerel Eşitlik Eylem Planları son haline getirildikten sonra ilgili müdürlüklere görüşlerinin alması için gönderilmeden önce görüş ve önerilerini paylaşmaktır.

Şişli Belediyesi Eşitlik Birimi'nin katılımcılığı artırmak için hayata geçirdiği bir diğer uygulama ise sivil toplum temsilcileri ile gerçekleştirilen yuvarlak masa toplantıları olmuştur. Toplumsal Eşitlik Birimi'nin çalışmalarına yön vermek ve Yerel Eşitlik Eylem Planı'na içerik sağlamak amacı ile Ocak 2016'da kadın, çocuk, LGBTİ, gençlik, mülteci, engelli ve azınlık hakları alanlarında çalışan dernek, vakıf ve sivil inisiyatifler ile farklı başlıklar altında 7 yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir. 75 kuruluştan 119 temsilcinin katılımı ile gerçekleşen danışma toplantılarında eğitim, sağlık, ekonomik hayata katılım, karar alma mekanizmalarına

⁸ ibid

katılım, şiddet ve nefret suçları ile mücadele ve kentsel hizmetler alanında alanda çalışan yaşıdıkları zorluklar, tespit ettikleri ihtiyaçlar, çözüm önerileri tartışılmış ve STK'ların belediyeden talepleri ele alınmıştır. Toplantılar sonucunda, bahsi geçen alanlarda faaliyet gösteren STK ve sivil inisiyatiflerin, kentsel kaynakların dağılımından eşit pay alamadıkları ve karar alma mekanizmalarında eşit temsil imkanı bulamadıkları tespit edilmiştir. Bu sorunun temel sebepleri arasında; toplumun farkındalık düzeyinin düşük olması, hedef kitleye yeterince ulaşamaması, kamu kurumları ile yeterli işbirliğinin sağlanamıyor olması, grupların hangi haklara sahip olduklarını ve bunları nasıl kullanabileceklerini bilmemeleri, karar alma mekanizmalarında bu gruplara yeterince yer verilmemesi ve fiziksel mekanların kapasite eksikliği gösterilmiştir. Katılımcıların sorunlara ilişkin çözüm önerileri ve belediyeden talepleri arasında ise; farkındalık artırmaya yönelik çalışmalar yapılması, toplumsal önyargıları kırabilecek kampanya ve eğitim çalışmalarının yürütülmesi, çok dilli 24 saat erişilebilir danışma hattı ve hukuki danışmanlık hizmeti verilmesi, kararların katılımcı süreçler ile alınması için gerekli mekanizmaların oluşturulması ve STK'ların kullanımı için somut mekan sağlanması gibi talepler yer almıştır.⁹

Toplantıya katılan sivil toplum temsilcileri, Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi tarafından yürütülen çalışmaların yerel yönetimler ve STK'lar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için yönlendirici bir rol almasını da önermiştir. Eşitlik birimlerinin STK'lar ile koordinasyon ve STK'ların kapasitelerinin geliştirilmesi konusunda aktif rol almasının Yerel Eşitlik Eylem Planı için STK'ların verdiği öneriler arasında yer alması Kamu-STK ilişkilerinin gelişmesi için önemli bir potansiyele işaret etmektedir.

Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi katılımcılığı teşvik etme yönündeki çalışmalarının yanı sıra, Belediye'nin sivil topluma desteklerini ve işbirliklerini de koordine etmektedir. Eşitlik Birimi uzmanları Zelaya Yalçın ve Elif Avcı ile yapılan görüşmede bahsedilen destek ve işbirlikleri aşağıda yer almaktadır:

- **Ücretsiz mekan ve araç kullanımı:** Yapılan başvuruların olumlu sonuçlanması durumunda Belediyenin toplantı salonları ve araçları önceden belirlenen süre zarfında ve koşullarda etkinlikler için STK'lar tarafından ücretsiz olarak kullanılabilir. Bununla birlikte, belediye bazı hak temelli STK'lara imkanları ve ortak gerçekleştirilen protokoller dahilinde kira desteği de sağlamaktadır.
- **Proje ortaklıkları:** STK'larla kurulan ortaklıklar aracılığıyla belediye hizmetleri geliştirilmektedir. Bu ortaklık çerçevesinde STK'ların deneyim ve uzmanlıklarından faydalanılarak hizmetlerin iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. Şişli Belediyesi bu kapsamda Mor Çatı Vakfı'nın kadın sığınma evine destek vermekte, Alzheimer Derneği ile birlikte Alzheimer gündüz bakımevi projesi yürütülmektedir. Önümüzdeki dönemde mültecilerle çalışan kuruluşlarla bir araya gelinerek mültecilere yönelik hizmetlerin geliştirilmesi de planlanmaktadır.
- **Kamu ihaleleri:** Kadın girişimciliğinin desteklenmesi ve kadın istihdamının artırılması için STK'lar ve diğer kuruluşlar ile ortak çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmaların daha etkin şekilde yürütülebilmesi için 8 Mart 2016'da Şişli Belediye Başkanı Hayri İnönü, Mali İşler ve ihaleye çıkan diğer birimler için kamu ihalelerinde üç tekliften birinin kadın girişimcilerden alınması yönünde bir tavsiye kararı vermiştir.

⁹ Bahsi geçen bilgiler Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi tarafından hazırlanan Yuvarlak Masa Toplantıları Özet Raporu'ndan alınmıştır.

Yukarıda bahsedildiği gibi, STK'larla ilişkilerin geliştirilmesi ve hizmet odaklı bir yaklaşımla olsa dahi katılımcılığın artırılması hedefinin Şişli Belediyesi'nin stratejik planında yer alması önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Birimin bu yönde attığı adımlar ve yürüttüğü çalışmaların Kamu- STK ilişkilerinin güçlendirilmesi ve yerel yönetimlerin sivil topluma sağladığı destekler açısından örnek teşkil ettiği düşünülmektedir. Atılan tüm olumlu adımlara rağmen Belediye içinde Kamu-STK ilişkilerine yönelik bütünlükcü bir yaklaşımın istenilen seviyeye ulaşmadığı ve konuya ilişkin farklı yöntem ve mekanizmaların henüz uygulanmadığı görülmektedir. STK'larla eşitlikçi, katılımcı, bağımsızlıklarına saygılı, şeffaf ve hesap verebilir ilişkiler geliştirilmesi için bu ilişkilerin dayalı olacağı ilkelerin uluslararası standartlarla uyumlu şekilde hayata geçirilmesi gerekmektedir. TÜSEV'in *Türkiye'de Sivil Toplumun Gelişimi ve Sivil Toplum-Kamu İşbirliğinin Güçlendirilmesi Projesi* kapsamında hazırladığı Davranış İlkeleri Rehberi¹⁰ ve benzeri belgelerin bu yönde atılacak adımların belirlenmesi ve hayata geçirilmesinde faydalı bir kaynak olabileceği düşünülmektedir.

TOPLUMSAL EŞİTLİK BİRİMLERİ KOORDİNASYON ÇALIŞMALARI

Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi, diğer belediyelerin ilgili birimleri arasında koordinasyon ve bilgi paylaşımının desteklenmesinde de aktif rol üstlenmektedir. Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi uzmanlarından Zelal Yalçın yapılan görüşmede, konuyla ilgili bilgi ve deneyim paylaşımlarını artırmak için Türkiye'de Eşitlik Birimi çalışanlarının birbirleri ile temas etmesinin öneminden bahsetmiştir. Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi, birimler arasındaki bilgi paylaşımını artırmak ve

iyi örneklerin yaygınlaşmasını sağlamak için bir dizi faaliyet planlamaktadır. Bu kapsamda düzenlenen faaliyetlerden ilki 7-8 Nisan 2016 tarihlerinde Şişli Belediyesi ev sahipliğinde "Eşitliğin Yerelden İnşası" başlığıyla gerçekleştirilen etkinlik olmuştur. Eşitlik Birimi çalışanları etkinliğin ikinci gününde gerçekleştirilen çalıştayda ilk kez bir araya gelmiştir. Türkiye'nin farklı illerinden belediyelerin eşitlik birimi temsilcileri etkinlikte "Yerel Yönetimlerde Toplumsal Cinsiyetin Ana Akımlaştırılması", "Ayrımcılıkla Mücadele", "Dezavantajlı Gruplar için Sosyal Politikalar", "Yerel Yönetimlerde Bütçenin Şeffaflığı ve Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme" konularını tartışma ve iyi örnekleri paylaşma fırsatı bulmuştur. Eşitlik politikalarının yerel yönetimlere daha etkin şekilde dahil edilmesi için öne çıkan gündem, öneri ve talepler ise *Eşitlik Birimleri Çalıştay Sonuç Bildirgesi*'nde¹¹ yer almıştır. Bildirgede yer alan sonuçlara göre mevzuat eksikliğinin önemli bir engel olduğu tespit edilmiştir. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü ile paylaşılacak olan bu bildirgenin ilerleyen dönemde özellikle bir mevzuat oluşturulması için gerçekleştirilecek savunuculuk çalışmaları ve planlanan diğer çalışmalar için yol gösterici olacağı ifade edilmiştir.

Şişli Belediyesi Toplumsal Eşitlik Birimi Uzmanı Elif Avcı, birim çalışanları arasındaki işbirliği ve paylaşımların sürdürülmesi için koordinasyon çalışmalarının devam edeceğini ve yıllık olarak düzenlenecek çalıştayların yanı sıra katılımcı bütçeleme gibi konular çerçevesinde deneyim paylaşımının yapılabileceği tematik toplantıların düzenlenebileceğini belirtmiştir.

¹⁰ Davranış İlkeleri Rehberi. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı. www.siviltoplum-kamu.org/userfiles/files/Davranis-Ilkeleri-Rehberi.pdf

¹¹ Eşitlik Birimleri Çalıştay Sonuç Bildirgesi. 2016. Şişli Belediyesi Eşitlik Birimi. Erişim Tarihi: 27 Haziran 2016. www.kadikoyakademi.org/wp-content/uploads/2016/04/Sisli-Belediyesi-Esittlik-Birimleri-Calistayi-Sonuc-Bildirgesi.pdf

ÇALIŞTAY'IN SONUÇ BİLDİRGESİNDEN ÖNE ÇIKAN ÖNERİLERDEN BAZILARI:

- **Eşitlik birimleri mevzuatla desteklenerek belediye içerisinde yaşanan yönetici değişikliklerinden en az etkilenecek şekilde kurgulanmalıdır.**
- **Birimlerin yetki kapsamı geliştirilerek “Eşitlik Müdürlüğü” veya “Toplumsal Eşitlik Müdürlüğü” şeklinde tanımlanmalı, çalışma alanları tüm dezavantajlı grupları ve her türlü ayrımcılıkla mücadeleyi de kapsayacak şekilde genişletilmeli, belirlenen alanlara göre alt birimler oluşturulmalıdır.**
- **Eşitlik Birimleri, belediyenin alt yapı hizmetlerinden kültür politikasına, sosyal hizmet/yardım işlerinden, mali işlere kadar genel hizmet ve faaliyetlerine eşitlik perspektifi ile politika öneren birimler olmalıdır.**
- **Politika üretme birimleri ile hizmet üretme birimleri birbirinden ayrılmalıdır.**
- **Eşitlik Birimleri; teşkilat şeması içerisinde plan, bütçe, denetim süreçlerine müdahil olacak ve belediyenin makro politikasına etki edebilecek şekilde konumlandırılmadığı.**

bir mevzuatın oluşturulması, kurumsal yapıda uygulanacak değişiklikler ve eşitlik alanında uygulanacak politikaların belediyelerin tüm birimlerini kapsayacak şekilde yapılandırılması eşitlik birimlerinin öncelikleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte, Belediyeler Birliği ile yapılacak çalışmaların Eşitlik Birimlerinin sayısının artırılması ve birimler arasında koordinasyon görevinin üstlenilmesi yönünde olumlu sonuçları olması beklenmektedir.

Toplumsal Eşitlik Birimleri, dezavantajlı gruplar için daha eşitlikçi politikalar üretirken aynı zamanda, yerel yönetimler, STK'lar ve kentlilerin birbirlerine temas etmesine de katkı sağlamaktadır. Katılımcı karar alma süreçlerinin uygulanması STK'lar ve diğer paydaşların politika önerilerini ve hizmet sağlama deneyimlerini yerel yönetimlere aktarmaları için bir alan sağlamakta ve yerel yönetimlerle ilişkilerin güçlendirilmesine olanak sağlamaktadır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, Türkiye’de yerel düzeyde Eşitlik Birimleri’nin kuruluşunu düzenleyen, kurumsal görev, sorumluluk ve yetki alanlarını belirleyen yasal bağlayıcılığı olan bir mevzuat çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Hazırlanacak mevzuatın yerel yönetimlerin hizmet ve kaynaklarından kentlilerin eşit şekilde faydalanmasının yanı sıra karar alma ve hizmet süreçlerinde katılımı da ön plana çıkarması gerekmektedir. Bunun için, STK’ların karar alma süreçlerine dahil edilmesini sağlayacak davranış ilkeleri ve mekanizmalar da göz önünde bulundurulmalıdır. Bu tür bir yaklaşım belediyelerin hizmetlerini iyileştirmenin yanı sıra kararların şeffaf, hesapverilebilir ve eşitlikçi şekilde alınmasına da katkı sağlayacaktır.

Sonuç Bildirgesi’nde yer alan önerilerden de görüleceği üzere, eşitlik birimlerinin yetki ve sorumluluklarını belirleyen ve kişilerden bağımsız olarak devamlılıklarını garanti alan